

LAAT DE HOMO ECONOMICUS MAAR CHINEES PRATEN

Wel ja, het klopt eigenlijk wel wat Geert De Schutter zegt, vindt **BRAM DEMULDER**: Chinees is de taal van de toekomst. En net daarom kan het nooit Latijn vervangen.

Gooi rosa, rosa, rosam niet in de prullenmand

BRAM DEMULDER

Wie? Classicus. Werkt als onderzoeker aan KU Leuven.
Wat? Latijn leren betekent kritisch leren lezen en afstand nemen van het hedendaagse. Een studie van het Chinees past alleen maar in het nutsdenken.

Vlamingen', stelt De Schutter, moeten we Chinees leren in functie van het behoud van 'onze hoge Vlaamse levensstandaard'. Zelfs de rijke Chinese cultuur begrijpen wordt aan het Vlaamse doel ondergeschikt gemaakt. Het hele pleidooi is een pleidooi voor eigen winkel.

De enige écht vreemde talen

En, toegegeven: zo kan Latijn ook gebruikt worden, door wie hoogdravend doet over de roots van onze cultuur of zes Latijnse spreekwoorden kent en daardoor claimt intellectueel te zijn. Maar dat is anno 2013 niet langer het Latijn dat we onze scholieren leren. Wie vandaag Latijn volgt, leert vooral aandachtig en kritisch lezen, zorgvuldig met taal en teksten omgaan – interpreteren kortom. En interpreteren betekent: het andere, het niet-evidente, het vreemde proberen te begrijpen en te respecteren, zonder het egocentrisch toe te eigenen en toe te passen. De klassieke talen zijn de enige echt vreemde talen in ons onderwijs en dat is hun onschatbare waarde. Latijn praat niet voor eigen winkel. Latijn heeft geen winkel.

'Vooral in de winter meldt altijd wel iemand dat de studie van het Latijn voor de hardwerkende Vlaming nutteloos is', reageerde twitter-orakel Rik Torfs op het opiniestuk van De Schutter. Het pleidooi is echter meer dan een wintervariant van de komkommer. Het is een pleidooi tegen meer dan alleen het symbolische Latijn. Classica Martha Nussbaum schreef onlangs *Niet voor de winst. Waarom de democratie de geesteswetenschappen nodig heeft*. Het woord 'Latijn' komt niet één keer voor in het boek, maar Nussbaum schetst perfect waartoe voorstellen als dat van De Schutter kunnen leiden. Want niet alleen Latijn, maar alle geesteswetenschappen zijn de inzet van zijn redenering. Waarom zouden we nog de geschiedenis van het politiek verlamde Avondland leren? En waarom iets onweten-

Latijn neemt afstand van het eigentijdse en dat is de enige manier om het eigentijdse kritisch te leren bekijken

'De stervenden bijstaan, dat is toch het mooiste wat er is?'

Actrice **CHRIS LOMME** volgt een cursus palliatieve zorgverstreking, dat is ook ingegeven door een flinke hap egoïsme, geeft ze toe (in Humo).

Ingenieur Geert De Schutter stelt voor om Latijn in het secundair onderwijs door Chinees te vervangen (*DS 29 januari*). Hij constateert terecht dat Latijn niet langer de taal van de wereldheerschappij of de wetenschap is. Zijn bekommernis blijkt vooral de toegepaste wetenschap. Zijn conclusie? Latijn is als intellectuele uitdaging voorbijgestreefd en kan maar beter 'proactief' worden vervangen door de taal van de Chinezen, de vorsten en vorsers *to be*.

Het zal De Schutter verbazen dat ik nooit Latijn heb gestudeerd met het oogmerk politici of technologen te dienen. Laat staan een van hen te worden. Ik maak me weinig illusies: het Latijn dat ik gestudeerd heb, is dood. Ondanks de schijn van het tegendeel is Caesar zelfs in Antwerpen niet meer aan de macht en is 'data' al lang geen Latijns woord meer.

En toch: leve Latijn. Want juist doordat het zo oneigentijds is, moet en kan Latijn geen slavedienst bewijzen aan ideologie of nut, een slavedienst aan China die De Schutter maar wat graag wil invoeren. Zijn stelling dat je een taal alleen leert om er politiek of economisch voordeel mee te doen, is een stelling waar Latijn ostentatief lak aan heeft.

En daarom kan Chinees geen Latijn zijn. Onderwijs in Chinees zou onvermijdelijk gericht zijn op communicatieve vaardigheid en economische toepasbaarheid. Als 'hardwerkende

schappelijks als poëzie? En waarom zouden we, nu China het economisch en wetenschappelijk overwicht begint te krijgen, niet meteen ook hun bestuursvorm overnemen en onze democratie als een charmant relict van het verleden archiveren? Het nutsdenken van de homo economicus is niet enkel reductionistisch, het is zonder meer gevaarlijk.

Tolerantie

Nussbaum pleit daarentegen voor een democratisch onderwijs dat leerlingen leert 'afstand nemen van hun eigen gezichtspunt en zich verplaatsen in het gezichtspunt van een ander'. In dat onderwijs kan De Schutters invulling van het vak Chinees Latijn nooit vervangen. Latijn neemt afstand van het eigentijdse en dat is de enige manier om het eigentijdse kritisch te leren bekijken. Latijn laat het andere het andere zijn en dat is de enige manier om tolerantie te leren.

De studie van het Chinees is aan te bevelen, net als de studie van elke andere moderne taal, maar Chinees kan geen Latijn zijn precies door de eigenschappen die De Schutter prijst: Chinees is booming, het leeft aan snelreïnvvaart en zal wellicht de nieuwe taal van de wetenschap en de wereldheerschappij worden. Latijn is niets van dat alles. Latijn is zen – en dat kan van Chinees niet gezegd worden.